

"Para que unha colectividade humana teña categoría de pobo, para que teña unha unidade íntima e transcendente, ha de ter unha alma de seu.

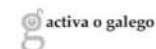
E un pobo ten alma de seu cando posúe idioma, cando fala nunha lingua propia, que tal é o que significa a palabra idioma..."

Ramón Piñeiro
Olladas no futuro (1974)

2009 MAIO DAS LETRAS

ORGANIZA:

Ramón Piñeiro (Láncara, 1915 – Santiago de Compostela, 1990)

1932: participa na creación da Mocidades do Partido Galeguista (PG) de Lugo como secretario de cultura (máis tarde desempeñaría o cargo de presidente). Un ano despois coñecería outros membros destacados do galeguismo como Castelao, Bóveda e outros.

1934: participa no mitin das Arengas celebrado na praza da Quintana o 25 de xullo.

1936: elixido secretario do comité provincial para o plebiscito do Estatuto de Autonomía de Galicia. Durante a Guerra Civil loita no bando nacional.

1939: comeza os estudos de Filosofía e Letras en Santiago de Compostela para seguir coa especialidade de Filosofía en Madrid (aínda que acabaría abandonando os seus estudos).

1943: participa na reconstrución clandestina do PG formando parte do comité de dirección. Ponse en contacto co resto da oposición antifranquista e cos nacionalistas vascos e cataláns.

1945: viaxa a París para negociar co presidente republicano no exilio, José Giral, a inclusión dun representante galego (Castelao) no Goberno.

Foi escritor, filósofo, ensaísta e político galego.

1946: é detido e, dos seis anos da súa condena, pasa no cárcere tres.

1949: é posto en liberdade e decide deixar a loita política e pasar á loita cultural. Casa con Isabel López García e instálanse na capital galega, onde recibe pola súa famosa “mesa camilla” os estudantes que chegaban á cidade con inquietudes políticas e culturais.

1950: forma parte do grupo fundador da editorial Galaxia e será o seu director así como codirector da revista Grial. Nesta editorial traballará ata 1966.

1951: publica o seu primeiro ensaio filosófico Significado metafísico da saudade. O primeiro dunha serie de artigos (A filosofía e o home, Para unha filosofía da saudade, Saudade e sociedade, dimensións do home e A saudade en Rosalía) que conformarán o volume Filosofía da saudade (1984).

1966: imparte cursos de verán no Middlebury College de Vermont, nos EUA.

1967: ingresa na Real Academia Galega co discurso A linguaxe i as linguas.

1974: publica Olladas no futuro, unha escolma de artigos que publicaba desde o ano 49. Ademais de ensaísta destaca o seu labor de tradutor.

1977: fundación do Instituto Galego de Información, xunto a Lorenzo Varela, Díaz Pardo, Luís Seoane e Fernández de la Vega entre outros.

1981: tras apoiar varios manifestos, preséntase como independente nas listas do PSDG-PSOE nas primeiras eleccións autonómicas.

1983: primeiro presidente do Consello da Cultura Galega.

Obra
A obra escrita por Ramón Piñeiro non é abundante, centrándose case na súa totalidade no ensaio, na filosofía da “saudade”, Significado metafísico da saudade, notas pra unha filosofía galaico-portuguesa (Galaxia, Vigo s.a., 23 páxs.); e Filosofía da saudade (Galaxia, Vigo 1984, 121 páxs.). A súa correspondencia publicouse en Cartas para os amigos (1992) e Un epistolario de Ramón Piñeiro (2000). Hai que destacar dúas traducións realizadas en colaboración con Celestino Fernández de la Vega: o Cancioneiro da poesía céltica, de Julius Pokorny, tradución que foi premiada pola editorial Bibliófilos Gallegos, e a conferencia de Martin Heidegger Da esencia da verdade. A significación que tiña a publicación en galego dun dos filósofos máis relevantes do momento, aínda non traducido ao castelán.

Martes 5

Ramón Piñeiro na voz da xente
Xincana literaria e espectáculo contacontos para alumnado de 5º e 6º de primaria e 1º e 2º de secundaria. Ás 11.00 e ás 12 h. na Fundación Granell.

Mércores 6

Ramón Piñeiro na voz da xente
Xincana literaria e espectáculo contacontos para alumnado de 5º e 6º de primaria e 1º e 2º de secundaria. Ás 11.00 e ás 12 h. na Fundación Granell.

A represión lingüística en Galicia.

Charla de Pilar Freitas (autora do libro *A represión lingüística en Galiza*) e inauguración da exposición (que permanecerá todo o mes de maio). Ás 19.30 h na Fundación Gonzalo Torrente Ballester.

Xoves 7

Correlingua 2009.
Carreira escolar pola lingua.
Saída ás 11.30 h da Alameda

Martes 12

Os Barballoca van de camiño.
Monicreques salvadores da lingua galega para alumnado de 4º, 5º e 6º de primaria. Ás 11.00 e ás 12 h. na Fundación Granell.

Outras actividades:

- Reparto dun documental sobre o homenaxeado no Día das Letras polas bibliotecas dos centros de ensino.
- Reparto de libros do homenaxeado no Día das Letras polas bibliotecas dos centros de ensino.
- Charlas didácticas sobre Ramón Piñeiro nos centros de ensino.

Mércores 13

Os Barballoca van de camiño.
Monicreques salvadores da lingua galega para alumnado de 4º, 5º e 6º de primaria. Ás 11.00 e ás 12 h. na Fundación Granell.

Xoves 14

Os Barballoca van de camiño.
Monicreques salvadores da lingua galega para alumnado de 4º, 5º e 6º de primaria. Ás 11.00 e ás 12 h. na Fundación Granell.

Domingo 17

Festa das Letras. Actuacións musicais abertas, reparto de libros, lectura de textos. Ás 12.00 h. no parque de Bonaval. Colaboran: os colexios La Salle e Apóstolo Santiago

Luns 18

A linguaxe do cómic.
Charla- obradoiro do debuxante Fran Bueno. Para alumnado de secundaria nos centros de ensino

Martes 19

A linguaxe do cómic.
Charla- obradoiro do debuxante Fran Bueno. Para alumnado de secundaria nos centros de ensino

Mércores 20

A linguaxe do cómic.
Charla- obradoiro do debuxante Fran Bueno. Para alumnado de secundaria nos centros de ensino

FICHA DE INSCRIPCIÓN NAS ACTIVIDADES DE MAIO DAS LETRAS

ACTIVIDADE SOLICITADA: Os Barballoca Ramón Piñeiro
 Exposición Cómic

NOME DO CENTRO:.....

GRUPO: .....

Nº DE ALUMNOS/AS:.....

PROFESOR/A RESPONSÁBEL:.....

ENDEREZO DE CONTACTO:.....

ENDEREZO ELECTRÓNICO:.....

TELÉFONO 1: .....

TELÉFONO 2: .....

Máis información:

Departamento de Lingua Galega (DLG)
Casa do Concello. Avda. de Raxoi – 1º andar.
15705 Santiago de Compostela
Tel.: 981 54 24 09 Fax: 981 54 24 10
Correo-e: dlg@santiagodecompostela.org